

Sygn. akt II C 703/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Katarzyna Waseńczuk

Protokolant: Anita Piłatowicz

po rozpoznaniu na rozprawie w Warszawie w dniu 26 września 2019 r. sprawy

z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W.

przeciwko K. K. (1)

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W. na rzecz K. K. (1) kwotę 10 817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Katarzyna Waseńczuk

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 6 września 2018 r. (data nadania) (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od K. K. (1) kwoty 800 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że pozwany zawarł z (...) Bankiem SA z siedzibą w W. (obecnie: (...) SA) umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych, z której się nie wywiązał. Podniósł, że bank wypowiedział pozwanemu umowę kredytu i wierzytelność stała się w całości wymagalna. Powód wskazał, że wierzyciel pierwotny dokonał na jego rzecz przelewu wierzytelności i przeniósł na niego ustanowioną na nieruchomości pozwanego hipotekę. Podniósł, że wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, jednak pozwany nie uregulował należności (pozew k. 3-9).

Pozwany w odpowiedzi na pozew z 14 lutego 2019 r. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu zakwestionował skuteczność wypowiedzenia mu przez Bank umowy kredytu i podniósł, że brak skutecznego wypowiedzenia powoduje, że nie powstało roszczenie o zapłatę zadłużenia kredytowego postawionego w stan wymagalności, które miało być przedmiotem cesji na rzecz powoda, a w konsekwencji Bank nie mógł przenieść na powoda takiego roszczenia. Stwierdził, że wypowiedzenie umowy zostało dokonane pod warunkiem, a w konsekwencji nie wywołało skutku w postaci wypowiedzenia długoletniej umowy kredytu z kredytobiorcą - konsumentem. Dodatkowo pozwany podniósł, że w momencie złożenia przez bank oświadczenia o wypowiedzeniu umowy nie miał zaległości w regulowaniu należności na rzecz banku. Stwierdził, że wszelkie te rozliczenia były nieprawidłowe, gdyż dokonywane były przy zastosowaniu abuzywnych klauzul o przeliczeniach walutowych. Zakwestionował § 1 ust. 3A oraz § 10 ust. 5 umowy kredytu, wskazując, że po pierwsze Bank przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem CHF, a po drugie konsument nie jest w stanie przewidzieć jaka będzie rzeczywista wysokość

przyznanego kredytu. Zaznaczył, że klauzule te nie były przedmiotem jednostronnego uzgodnienia między stronami (odpowiedź na pozew k. 172-185).

W piśmie z 2 sierpnia 2019 r. powód oświadczył, że podtrzymuje powództwo, przy czym zmodyfikował roszczenie w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od K. K. (1) kwoty 800 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości położonej w miejscowości P., gmina P., powiat (...), dz. nr (...), dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie księga wieczysta nr (...) i do wysokości wpisanej w księdze wieczystej hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 1 749 150 zł. Stwierdził, że wypowiedzenie umowy kredytu było skuteczne, gdyż wola wierzyciela została wyrażona w sposób dostateczny i nie budzący wątpliwości, a nadto wskazał, że informacja ta dotarła do pozwanego, który potwierdził ją w skierowanym do Banku piśmie. Podkreślił, że gdyby Sąd nie podzielił tego stanowiska to złożenie pozwu w niniejszej sprawie może stanowić wypowiedzenie umowy i rodzić taki skutek. Ponadto powód podniósł, że nie można się zgodzić z zarzutami pozwanego odnośnie abuzywności klauzul i podkreślił, że przepisy te nie dotyczą postanowień określających główne świadczenia stron (k. 202-216).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 maja 2008 r. K. K. (1) złożył w (...) Bank SA wniosek o udzielenie mu kredytu w kwocie 1 150 000 zł na okres 30 lat. We wniosku zaznaczył, że wnosi aby walutą kredytu było CHF (frank szwajcarski). Wskazał, że kredyt ma być przeznaczony na zakup na rynku wtórnym nieruchomości w P., zabudowanej domem jednorodzinny w trakcie budowy. Zaznaczył, że posiada średnie wykształcenie oraz że prowadzi działalność gospodarczą - (...) K. K. (2) (wniosek o udzielenie planów finansowych k. 21-25).

W dniu 29 maja 2008 r. pozwany uzyskał pozytywną decyzję kredytową i w dniu 24 czerwca 2008 r. zawarł z (...) Bankiem SA z siedzibą w W. Oddział (...) w Ł. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF.

Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 umowy kwota kredytu wynosiła 1 166 100 zł i miała być przeznaczona na zakup domu jednorodzinnego w trakcie budowy, położonego w P. przy ul. (...), dokończenie budowy domu oraz pokrycie kosztów związanych z udzieleniem kredytu. W ust. 3 tego paragrafu wskazano, że walutą waloryzacji kredytu będzie CHF, a w ust. 3A, że kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 17 czerwca 2008 r., według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA, wynosi 572 122,46 CHF. W umowie zawarto zastrzeżenie, że wartość kredytu wyrażona w walucie obcej w dniu uruchomienia może być różna niż podana powyżej. Pozwany nie miał żadnych środków własnych na sfinansowanie inwestycji (§ 1 ust. 12).

Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiła: hipoteka kaucyjna do kwoty 1 749 150 zł ustanowiona na nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Pruszkowie prowadzi księgę wieczystą Kw (...), ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu (...) SA na 36-miesięczny okres ubezpieczenia, przelew praw z tytułu umowy grupowego ubezpieczenia spłaty rat kredytu w zakresie poważnego zachorowania oraz pobytu w szpitalu wyniku choroby i nieszczęśliwego wypadku dokonany na warunkach określonych w oświadczeniu o przystąpieniu do umowy ubezpieczenia zawartych we wniosku kredytowym, ubezpieczenie pomostowe do czasu przedłożenia odpisu księgi wieczystej potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki.

W § 9 umowy wskazano, że kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej, która w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa Libor 3M dla waluty, w której udzielony został kredyt z 29 maja 2008 r., wynosząca 2,78%, powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę MultiBanku w wysokości 1,05%. Ustalono, że MultiBank co miesiąc dokona porównania aktualnie obowiązującej stawki bazowej ze stawką bazową ogłaszaną przedostatniego dnia roboczego poprzedniego miesiąca i dokona zmiany wysokości oprocentowania kredytu w przypadku zmiany stawki bazowej LIBOR 3M o co najmniej 0,10 punktu procentowego. W umowie ustalono termin zmiany wysokości oprocentowania i sposób zawiadomienia o niej kredytobiorcy.

Zgodnie z § 10 ust. 1-2 i 4 kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych określonych w § 1 ust. 5, w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat. Ustalono, że harmonogram spłat stanowi integralną część umowy i zostanie doręczony kredytobiorcy listem poleconym, w terminie 14 dni od daty uruchomienia kredytu. Zaznaczono, że harmonogram spłat sporządzany jest w CHF. Uzgodniono, że raty kapitałowo-odsetkowe spłacane będą w złotych, po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku SA, obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.

W § 14 umowy zastrzeżono m.in., że w wypadku naruszenia przez kredytobiorcę warunków umowy, a w szczególności gdy kredytobiorca w terminie określonym w umowie nie dokona spłaty raty kapitałowo-odsetkowej lub jej części, bank podejmie działania upominawcze z wypowiedzeniem umowy włącznie (ust. 1). Okres wypowiedzenia umowy ustalono na 30 dni i miał być liczony od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy, przy czym za datę doręczenia miała być też uznawana data powtórnego awizowania przesyłki poleconej wysłanej pod ostatni znany bankowi adres (ust. 3). Wskazano, że następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z umowy stają się wymagalne i kredytobiorca jest zobowiązany do niezwłocznej spłaty wszelkich wymagalnych należności (ust. 4).

Zgodnie z § 15 ust. 2 umowy od kapitału przeterminowanego Bank mógł naliczać odsetki w wysokości określonej w Tabeli Oprocentowania dla należności przeterminowanych w walutach obcych, której wysokość wyznaczana miała być jako suma oprocentowania nominalnego określonego w § 1 ust. 8 (tj. 3,83%) z zastrzeżeniem § 9 umowy i marży banku. Oprocentowanie dla należności przeterminowanych w dniu zawarcia umowy ustalone zostało w wysokości 8,73% w stosunku rocznym. W ust. 4 tego paragrafu wskazano, że z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego/od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności z tytułu umowy, bank dokonuje przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku SA z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.

W § 17 ust. 1 umowy ustalono, że kredytobiorca ma prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia.

W § 19 ust. 1 umowy zawarto oświadczenie kredytobiorcy, że w dacie zawarcia umowy otrzymał aktualnie obowiązującą „Taryfę prowizji i opłat bankowych (...)”. Zaznaczono, że Taryfa stanowi załącznik do umowy, będący jej integralną częścią. W § 25 umowy kredytobiorca oświadczył, że przed zawarciem umowy zapoznał się ze stanowiącym integralną część umowy „Regulaminem udzielania kredytu hipotecznego dla osób fizycznych - (...)” i uznaje jego wiążący charakter.

§ 27 ust. 1 umowy stanowi, że MultiBank ma prawo przenieść wszelkie przysługujące mu z tytułu niniejszej umowy wierzytelności na osoby trzecie, w tym także na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego, na co kredytobiorca wyraża zgodę.

W § 29 ust. 1 i 2 umowy kredytowej kredytobiorca oświadczył, że został dokładnie zapoznany z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązującymi w (...) oraz zasadami modyfikacji oprocentowania kredytu i je w pełni akceptuje. Ponadto oświadczył, że został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptuje. Kredytobiorca stwierdził, że jest świadomy, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu (decyzja k. 26-28, umowa k. 33-41).

Kredyt został uruchomiony 30 czerwca 2008 r. W dacie uruchomienia kwotę kredytu kwota kredytu wynosiła 573 303,84 CHF (potwierdzenie uruchomienia kredytu k. 42).

W aneksie do umowy o kredyt hipoteczny, podpisanym w dniu 26 października 2012 r. strony ustaliły odroczenie w spłacie kapitału kredytu w okresie kolejnych 6 rat, bez zawieszenia spłaty rat odsetkowych (aneks k. 43-44).

W maju 2013 roku K. K. (1) zaprzestał regulowania płatności rat kredytowych. Pismem z 10 czerwca 2013 r. Bank wezwał pozwanego do zapłaty łącznej kwoty 3 862,69 CHF informując, że w przypadku braku wpłaty będzie

uprawniony do wypowiedzenia umowy i postawienia całej kwoty zobowiązania w stan natychmiastowej wymagalności (wezwanie do zapłaty k. 45, historia rachunku bankowego k. 217-222).

Pismem z 2 lipca 2013 r., zatytułowanym „Ostateczne wezwanie do zapłaty” (...) Bank SA wezwał K. K. (1) do zapłaty zaległych płatności na rachunku „(...)” nr (...), także tych zapadłych po dacie tego pisma, w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, pod rygorem wypowiedzenia umowy. Zaznaczono, że niespłacona w terminie kwota zadłużenia oprocentowana jest według zmiennej stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego, która aktualnie wynosi 8,06%. Wskazano, że wymagalne należności banku na dzień sporządzania wezwania wynoszą 5 806,10 CHF. W piśmie stwierdzono, że „w przypadku braku spłaty w określonym powyżej terminie, pismo niniejsze należy traktować jako wypowiedzenie umowy przez bank”. Zaznaczono, że okres wypowiedzenia wynosi 30 dni i jest liczony od następnego dnia po upływie w/w 7 dniowego terminu. Wskazano, że wypowiedzenie umowy oznaczać będzie postawienie całkowitej kwoty zobowiązania, łącznie z należnymi odsetkami i opłatami, w stan natychmiastowej wymagalności, a całkowita kwota zobowiązania na dzień sporządzenia wezwania wynosi 512 386,87 CHF. Przesyłka dla pozwanego była awizowana i została zwrócona w dniu 30 lipca 2013 r. (ostateczne wezwanie do zapłaty wraz z p.o. k. 46-48).

Pismem z 4 listopada 2013 r. K. K. (1) zwrócił się do Banku z prośbą o restrukturyzację kredytu z powodu słabszych wyników finansowych w ostatnich miesiącach, które przełożyły się na trudności w spłacie wymagalnego zobowiązania. Wniósł o zmianę umowy w taki sposób, aby kwota miesięcznej raty nie przekraczała 3 000 zł. Zwrócił się nadto o przywrócenie umowy wypowiedzianej pismem z 23 października 2013 r. (k. 51-52). Pismem z 7 stycznia 2014 r. Bank poinformował pozwanego, że ze względu na obecny etap postępowań windykacyjnych nie może przyjąć zaproponowanych warunków. Wskazał, że na dzień sporządzenia pisma zadłużenie całkowite z tytułu kredytu hipotecznego wynosi 515 503,77 CHF (k. 53).

W dniu 22 listopada 2013 r. w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego została zarejestrowana nowa nazwa (...) Banku SA, tj. (...) SA (k. 104-121).

(...) SA, na podstawie zawartej pomiędzy bankiem a (...) SA „Generalnej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu w kredytach i pożyczkach hipotecznych”, wystąpił do Towarzystwa (...) z roszczeniem o wypłatę odszkodowania. Pismem z 5 marca 2014 r. (...) SA z siedzibą w W. poinformował powoda, że w dniu 29 stycznia 2014 r. zostało na jego rzecz wypłacone przez (...) SA odszkodowanie w kwocie 225 181,31 zł z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, w związku z czym wierzytelność w tej kwocie przeszła na Towarzystwo (...). (...) SA oświadczył też, że wypłacone odszkodowanie nie zaspokoilo w całości wierzytelności Banku, a pozostała do uregulowania należność, według stanu na dzień 5 marca 2014 r. wynosi 455 945,41 CHF (k. 49). (...) SA wystąpiło przeciwko pozwanemu z pozwem o zapłatę, jednak roszczenie zostało oddalone, gdyż Sąd Okręgowy Warszawa-Praga uznał, że wypowiedzenie umowy kredytowej nie było skuteczne, a w konsekwencji nie powstało zdarzenie ubezpieczeniowe uzasadniające wypłatę odszkodowania (wyrok k. 187-192).

Pismem z 3 kwietnia 2014 r., zatytułowanym „Przedsądowe wezwanie do zapłaty” (...) SA wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 458 468,07 CHF w terminie 30 dni od daty doręczenia wezwania i poinformował, że brak zapłaty należności we wskazanym terminie spowoduje natychmiastowe i nieodwołalne przekazanie sprawy do Sądu, a następnie na drogę postępowania egzekucyjnego (k. 50).

W dniu 8 lipca 2014 r. (...) wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym wskazał, że wysokość zobowiązania pozwanego z tytułu zawartej umowy kredytowej, na dzień wystawienia tego tytułu, wynosi 1 639 514,76 zł, w tym 1 579 484,58 zł z tytułu należności głównej, 8 523,58 zł z tytułu odsetek umownych za okres od 4 kwietnia 2013 r. do 29 stycznia 2014 r. oraz 51 506,60 zł z tytułu odsetek karnych naliczonych za okres od 30 stycznia 2014 r. do 8 lipca 2014 r. Zaznaczono, że roszczenie banku stało się całkowicie wymagalne w dniu 29 sierpnia 2013 r. W dniu 15 lipca 2014 r. bank wystąpił o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (wniosek k. 54, bankowy tytuł egzekucyjny k. 55). Postanowieniem z 7 sierpnia 2014 r. Referendarz Sądowy z Sądu Rejonowego w Wołominie nadała bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) klauzulę wykonalności (k. 56). W dniu 30 marca 2016 r. (...) SA wystąpił

z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu (k. 57-58). Na dzień 14 czerwca 2018 r. Komornik wyznaczył pierwszą licytację nieruchomości pozwanego (k. 62).

W dniu 3 sierpnia 2017 r. (...) SA zawarł z (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. zawarły Ramową umowę Przelewu Wierzytelności (k. 69-99).

14 marca 2018 r. (...) SA zawarł z (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności

Pismem z 28 marca 2018 r. powód zawiadomił pozwanego o przelewie wierzytelności i wezwał do spłaty zadłużenia w łącznej wysokości 2 050 347,65 zł (k. 63-66).

W dniu 31 lipca 2018 r. Sąd Rejonowy w Pruszkowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych wpisał (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. jako wierzyciela hipotecznego (k. 67-68).

W dniu 25 lipca 2018 r. strony zawarły aneks do tej umowy w którym (...) złożył oświadczenie, że na mocy umowy przelewu wierzytelności wraz z wierzytelnościami w stosunku do dłużników osobistych wskazanych w załączniku A do umowy i w dniu przejścia praw do tych wierzytelności przeniósł na Fundusz również prawa do wierzytelności w stosunku do dłużników rzeczowych, objęte wydanymi na rzecz banku tytułami wykonawczymi. Ponadto strony zmodyfikowały i sprostowały wykaz wierzytelności stanowiący załącznik do umowy i ustaliły, że załącznik nr A do aneksu zastąpi załącznik do umowy. W pkt 12 załącznika wymieniona została wierzytelność przysługująca od K. K. (1), wynikająca z umowy (...) w łącznej wysokości 2 046106,84 zł, w ty, 1 579 484,58 zł z tytułu kapitału, 464 024,59 zł z tytułu odsetek oraz 2 597,67 zł (k. 135-143).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów, w tym złożonych do akt odpisów i kopii dokumentów. Żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności i treści złożonych do akt dokumentów ani ich odpisów i kopii, strony wywodziły jedynie z ich treści odmienne skutki.

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że roszczenie powoda jest nieuzasadnione. Zdaniem Sądu ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika - jak słusznie podniósł pozwany - że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia zawartej przez pozwanego z (...) Bankiem SA umowy kredytu.

Należy zatem dokonać oceny treści oświadczenia banku z 2 lipca 2013 r. skierowanego do pozwanego, pod kątem tego czy stanowiło ono skuteczne wypowiedzenie umowy kredytowej. Dokonane przez bank wypowiedzenie zostało zatytułowane „ostateczne wezwanie do zapłaty”, a samo wypowiedzenie umowy zostało dokonane pod warunkiem (na wypadek niespłacenia wskazanej w wezwaniu należności).

Zdaniem Sądu, połączenie w jednym piśmie wezwania do uregulowania należności i jednocześnie przyjęcie, że stanowi ono wypowiedzenie na wypadek niezadośćuczynienia powyższemu obowiązкови, czyni wypowiedzenie umowy niejednoznacznym. Należy mieć na uwadze, że wypowiedzenie jest prawem kształtującym, które jest realizowane poprzez oświadczenie złożone drugiej stronie umowy (art. 61 k.c.). Z uwagi na szczególne skutki jakie ze sobą niesie, a które prowadzą do zerwania pomiędzy stronami węzła obligacyjnego, uznać należy, że zgodnie z art. 60 k.c. zachowanie takie nie powinno pozostawiać żadnych wątpliwości co do prawidłowości jego złożenia. Przepis art. 60 k.c. o ile pozostawia swobodę w doborze zachowania wyrażającego wolę, to stawia wymóg tego, aby było ono zrozumiałe dla jego odbiorcy - innymi słowy by ten mógł ustalić jaki był sens tego oświadczenia. Za prawidłowe wypowiedzenie umowy nie może być uznane pismo, w którym bank stwierdza, „że w przypadku braku spłaty zadłużenia w określonym terminie pismo niniejsze należy traktować jako wypowiedzenie umowy przez Bank”. Takie oświadczenie banku nie daje jasności, bowiem nie sposób wywnioskować chociażby tego, w jakiej dacie umowa ulega rozwiązaniu tj. w jaki sposób liczyć należy okres wypowiedzenia. Jasny i jednoznaczny w tym wypadku jest jedynie przekaz zawierający wezwanie kredytobiorcy do zapłaty oraz termin w jakim obowiązany jest spełnić swoje

świadczenie. Zatem oświadczenie banku zawarte w piśmie z 2 lipca 2013 r., po dokonaniu jego wykładni obiektywnej, nie mogło wyrzucić skutku w postaci wypowiedzenia umowy z uwagi na niejednoznaczność zapisów.

Zdaniem Sądu warunkowe wypowiedzenie umowy kredytu należy uznać za niedopuszczalne.

Przez warunek - w ścisłym tego słowa znaczeniu, rozumie się zamieszczone w treści czynności prawnej zastrzeżenie, które uzależnia powstanie lub ustanie jej skutków od zdarzenia przyszłego i niepewnego (art. 89 k.c.). Zasadniczo, warunek może być dodany do każdej czynności prawnej na zasadzie autonomii woli stron umowy, poza wyjątkami wynikającymi z ustawy bądź z właściwości czynności prawnej. Ze względu na ten ostatni powód, za niedopuszczalne uznaje się między innymi warunki w czynnościach prawnych jednostronnych kształtujących sytuację prawną innego podmiotu np.: powołanie się na wadę oświadczenia woli na podstawie (art. 88 k.c.), odstąpienie od umowy czy wypowiedzenie umowy.

Za niedopuszczalnością zastrzeżenia warunku w tej ostatniej kwestii stoi doktryna (tak m.in. K. Osajda w komentarzu do art. 89 Kodeksu cywilnego, H. Pietrkowski w komentarzu do art. 89 Kodeksu cywilnego wraz z powołanymi tam autorami). Ogólnie można powiedzieć, że dotyczy to czynności prawnych, które nie znoszą chwiejności i wymagają od razu stabilnego uregulowania (Z. Radwański System prawa cywilnego tom I, podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z 29 kwietnia 2009 r., sygn. akt II CSK 614/08). Jakkolwiek orzeczenie Sądu Najwyższego zostało wydane na gruncie sprawy, która dotyczyła warunkowego wypowiedzenia umowy spółki jawnej, to zawarte w jego uzasadnieniu rozważania natury prawnej odnoszą się ogólnie do kwestii dopuszczalności składania tego rodzaju oświadczeń woli z zastrzeżeniem warunku. W treści uzasadnienia czytamy, że do kategorii czynności prawnych niedopuszczających warunku należy zaliczyć takie, które mają od razu kształtować stabilne stosunki prawne jak jednostronne czynności prawnokształtujące, czy wypowiedzenie trwałego stosunku cywilnoprawnego. Sąd wskazał, że jednostronne oświadczenia woli wywierające z chwilą ich złożenia innej osobie wpływ na jej stosunki majątkowe z reguły nie powinny być dokonywane z zastrzeżeniem warunku, ochrona prawna bowiem interesów tej osoby wymaga, aby zakres skuteczności takich oświadczeń był od razu oznaczony. Dotyczy to zwłaszcza wypowiedzenia, prowadzącego do zakończenia stosunku zobowiązaniowego o charakterze trwałym, gdyż druga strona powinna mieć od razu pewność co do swojej sytuacji prawnej. Argumentując w powyższy sposób, Sąd Najwyższy opowiedział się za niedopuszczalnością wypowiedzenia umowy z zastrzeżeniem warunku.

Przedmiotowe oświadczenie banku - gdyby miało stanowić wypowiedzenie - to zostałoby poczynione właśnie z zastrzeżeniem warunku. Zwrócić bowiem należy uwagę, że skutek w postaci wypowiedzenia umowy został uzależniony od tego, czy kredytobiorca wykona w zakreślonym do tego terminie obowiązek uregulowania należności, do zapłaty której został wezwany. Dokonując jego klasyfikacji, stwierdzić należy, że warunek ten ma charakter warunku zawieszającego, bowiem uzależnia od jego zaistnienia powstanie skutków czynności prawnej.

Podzielając poglądy wyrażone w doktrynie Sąd w tym składzie stoi na stanowisku, że wypowiedzenie umowy jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawno-kształtującym, nie może zostać uczynione z zastrzeżeniem warunku - art. 89 k.c. Dopuszczenie takiej możliwości pozostawałoby w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego. Takie same poglądy wyraziły Sądy Apelacyjne w Gdańsku - w wyroku I ACa 812/13 oraz w Szczecinie - w wyroku I ACa 16/15 oraz Sąd Najwyższy w sprawach II CSK 750/15 i IV CK 411/05.

Dodatkowo należy stwierdzić, że w skierowanych do pozwanego wezwaniach do zapłaty z 10 czerwca 2013 r. oraz z 2 lipca 2013 r. kwota zaległości pozwanego została wyrażona we frankach i nie zawarto w nich informacji na jaką datę pozwany ma ewentualnie dokonać przeliczenia, żeby spłacić należność. Rodzi to wątpliwości co do skuteczności dokonanego wezwania, a w konsekwencji co do tego, czy bank zrealizował przewidziany w § 14 umowy obowiązek wezwania pozwanego do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy. Nadto czyni „Ostateczne wezwanie do zapłaty” jeszcze bardziej nieczytelnym i niezrozumiałym.

Podkreślenia przy tym wymaga, że Sąd nie podziela stanowisk zajętych w tej kwestii w orzeczeniach cytowanych przez powoda. Oczywiście jest bowiem, że w okresie wypowiedzenia istnieje możliwość dojścia przez strony do porozumienia

i ewentualnej restrukturyzacji umowy kredytu, co nie zmienia faktu, że oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia umowy powinno być jednoznaczne zarówno co do daty jak i co do kwoty zaległości na dzień wypowiedzenia.

Oceny skutków zastrzeżenia w treści czynności prawnej niedopuszczalnego warunku, należy dokonać na podstawie art. 58 § 1 i 3 k.p.c. Jeżeli tak, to wypowiedzenie to, gdyby zostało poczynione, nie mogłoby wywołać zamierzonego skutku.

W konsekwencji należy uznać, że bank nie złożył pozwanemu skutecznie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ani kredytu, a w konsekwencji nie nastąpił także skutek w postaci postawienia całości kredytu w stan natychmiastowej wykonalności, a zatem brak było przedmiotu dokonanej cesji. Skoro nie było przedmiotu cesji należy ją uznać za bezskuteczną.

Nie można przy tym podzielić poglądu powoda, że w przypadku uznania, że wypowiedzenie umowy było nieskuteczne to złożenie pozwu w niniejszej sprawie może stanowić wypowiedzenie umowy i rodzić taki skutek. Należy wskazać, że przedmiotem cesji była konkretna kwota, której obliczenie wynikało z postawienia zobowiązania w stan natychmiastowej wykonalności w określonej dacie (przeliczenie wierzytelności miało nastąpić według kursu CHF z daty wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego). Gdyby uznać, że wypowiedzenie dokonane przez bank było nieskuteczne, nie było podstaw do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, a w konsekwencji nie wiadomo według kursu z jakiej daty miałyby nastąpić przeliczenie kwoty kredytu. Przedmiotem cesji nie były i nie mogły być prawa i roszczenia wynikające z umowy kredytu. Cesja taka jest niedopuszczalna z uwagi na charakter umowy kredytowej. Kredytów mogą udzielać tylko banki, gdyż jest to - na gruncie ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe - typowa czynność bankowa sensu stricte, która zgodnie z art. 5 ust. 4 prawa bankowego może być wykonywana wyłącznie przez bank. Stroną umowy kredytowej może być tylko bank i tylko on może zapewnić prawidłową obsługę kredytu. W konsekwencji – biorąc pod uwagę, że powód nie jest bankiem - nie można uznać, że pozew stanowi wypowiedzenie zawartej przez pozwanego z Bankiem umowy kredytu.

Wobec powyższego powództwo, ze wskazanych przyczyn, zostało oddalone.

W związku ze stwierdzeniem braku skuteczności wypowiedzenia umowy, co prowadziło do oddalenia powództwa, Sąd nie widzi potrzeby rozważania w tym postępowaniu pozostałych zarzutów zgłoszonych przez pozwanego. Należy jednak zaznaczyć, że zdaniem Sądu zarzuty te są nieuzasadnione, gdyż nie można uznać, że kwestionowane przez pozwanego zapisy umowy nie stanowią głównych świadczeń stron. Zdaniem Sądu w tym składzie postanowienia dotyczące daty przeliczenia kredytu indeksowanego do CHF i spłaty raz przeliczonych z CHF stanowi istotę tego kredytu i niewątpliwie stanowi ustalenie co do głównego świadczenia strony. Dzięki zastosowaniu tych zabiegów i oprocentowania Libor kredyt ten był znacznie tańszy od kredytu złotowego. Nadto pozwany już w dacie zawarcia umowy wiedział doskonale, że kurs po jakim nastąpi przeliczenie pozna dopiero w dacie uruchomienia kredytu (to wynika z istoty kursów walutowych). Dodatkowo należy wskazać, że w dacie uruchomienia kredytu pozwany już znał wysokość kredytu i mógł niezwłocznie zrezygnować z umowy. Pozwany nie wykazał także, że występował do banku z wnioskiem o wyrażenie zgody na dokonywanie spłaty kredytu bezpośrednio we frankach i że bank nie wyraził na to zgody. Nie można też podzielić stanowiska powoda, że kurs mógł być ustalany przez bank dowolnie oraz, że nie był to kurs rynkowy, gdyż musiał on być ściśle powiązany z wahaniami kursu waluty na rynku międzybankowym.

O kosztach procesu Sąd orzekł w myśl art. 98 k.p.c., obciążając nimi stronę powodową, która proces przegrała. Na koszty te składała się kwota wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 10 800 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Łącznie koszty procesu wyniosły zatem 10 817 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika została ustalona na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

(...)